

28 206**Parlementair contactplan 2002****Nr. 3****VERSLAG**

Vastgesteld 6 februari 2003

ALGEMEEN

Op uitnodiging van de voorzitters van de Staten van de Nederlandse Antillen en van de Staten van Aruba, hebben de beide voorzitters van de vaste commissies voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken (NAAZ) uit de Eerste en Tweede Kamer, de heren E. Schuurman en P. Rosenmöller, op 13 december 2002 deelgenomen aan een Presidium-overleg in Oranjestad, Aruba. De voorzitters werden begeleid door mevrouw M. Franke, assistent-griffier.

Het Presidiumoverleg had tot doel nieuwe afspraken te maken over de datum, de thematische invulling en de organisatie van de eerstkomende contactplanbijeenkomst in 2003.

De laatste thematische contactplanbijeenkomst werd van 23 tot en met 26 september 2002 in Nederland gehouden. In de slotverklaring die na afloop van deze bijeenkomst is opgesteld, worden mogelijke data en thema's voor de eerstvolgende contactplanbijeenkomst genoemd.

Deze bijeenkomst zou in de eerste helft van februari 2003 op Aruba plaatsvinden, op een nader door het Presidium te bepalen datum. De bijeenkomst zou in het teken staan van enerzijds de economische ontwikkeling binnen het Koninkrijk en/of anderzijds, in het kader van het 50-jarig bestaan van het Statuut, het versterken van de Koninkrijksrelaties. Wegens de verkiezingen in januari en mei 2003 in respectievelijk Nederland en het Eilandgebied Curaçao bleek de voorgestelde periode van februari 2003 niet haalbaar.

Daarnaast was het nodig de beide voorgestelde thema's nader in te vullen en uit te werken.

Naast het Presidiumoverleg voerde de commissievoorzitters op 13 december 2002 gesprekken met de gouverneur van Aruba, alsmede met de minister-president en de minister van economische zaken van Aruba. Van beide gesprekken wordt eveneens beknopt verslag gedaan.

PROGRAMMA

Gesprek met de gouverneur van Aruba

De heer mr. O. Koolman, gouverneur van Aruba, ontving op vrijdagochtend 13 december 2002 de Nederlandse delegatie. Bij dit gesprek waren tevens aanwezig de voorzitter van de Staten van Aruba, de heer F.W. Croes, de voorzitter van de Staten van de Nederlandse Antillen, de heer D.A.S. Lucia, alsmede de heer P. J. Atacho, lid van de Staten van de Nederlandse Antillen. Van ambtelijke zijde waren aanwezig de heren J. Semeleer (griffier Staten Aruba) en F. Hanze (griffier Staten Nederlandse Antillen) en mevrouw M. Franke.

In het gesprek met de gouverneur werd voornamelijk van gedachten gewisseld over (de invulling van de) mogelijke thema's voor de eerstkomende contactplanbijeenkomst. De vorige contactplanbijeenkomst in Nederland stond in het teken van de samenwerking op justitieel gebied, waarbij in het bijzonder aandacht was voor de drugsproblematiek. Ook voor de komende bijeenkomst zou de justitiële samenwerking tussen de drie landen van het Koninkrijk, weliswaar als subthema, opnieuw aan de orde moeten komen. Het blijft, zo menen de aanwezigen, een onverminderd actueel als ook complex onderwerp.

De beide Statenvoorzitters, alsook de gouverneur, stellen voor om de verstandhouding tussen de drie delen van het Koninkrijk tot het hoofdthema van de komende contactplanbijeenkomst te maken. Zij menen dat de verstandhouding en de samenwerking tussen de drie landen van het Koninkrijk op een aantal punten verdere verbetering behoeven. De recente politieke ontwikkelingen in Nederland hebben, zo menen zij, de noodzaak om de verhoudingen binnen het Koninkrijk te bespreken, verder versterkt. De Statenvoorzitters wijzen in dit kader onder andere op het nakomen van de afspraken uit de gezamenlijke slotverklaringen.

De Nederlandse delegatie onderschrijft het belang van dit thema, dat goed aansluit bij het reeds voorgestelde thema van de versterking van de Koninkrijksrelaties. In het kader van het 50-jarig bestaan van het Statuut zou er, naast allerlei feestelijkheden, evenzeer aandacht moeten zijn voor de verhoudingen binnen het Koninkrijk. Daarbij zou onder meer gedacht kunnen worden aan het inventariseren van knelpunten die reeds langere tijd in Koninkrijksverband spelen en die een bepaalde druk leggen op de verhouding tussen de drie landen van het Koninkrijk. Een onafhankelijke commissie, ingesteld en benoemd door de drie regeringen, zou dit kunnen uitvoeren.

In het gesprek met de gouverneur wordt tevens ingegaan op de huidige politieke situatie in Nederland. Op 22 januari 2003 zal een nieuw Tweede Kamer worden gekozen. Halverwege 2003 zal ook een nieuwe Eerste Kamer aantreden. Dat houdt in dat ook de vaste commissies NAAZ van de Eerste en Tweede Kamer van samenstelling zullen veranderen. Daarmee zal een deel van de kennis en ervaring ten aanzien van de Nederlandse Antillen en Aruba binnen het Nederlandse parlement wegvloeien. Het is dan ook van groot belang, zo onderstrepen alle aanwezigen, dat de (nieuwe) Nederlandse Kamerleden niet alleen snel kennismaken met de Antilliaanse en Arubaanse Statenleden, maar tevens inzicht verwerven in de Antilliaanse en Arubaanse samenlevingen.

Gesprek met de minister-president en de minister van Economische Zaken van Aruba

Aansluitend aan het gesprek met de gouverneur, sprak de Nederlandse delegatie met de minister-president van Aruba, de heer N. Oduber, en met de minister van Economische Zaken, de heer N. Swaen. Bij dit gesprek waren tevens de beide Statenvoorzitters aanwezig als ook de heer Atacho.

Van ambtelijke zijde zijn aanwezig de heren J. Semeleer, F. Hanze en mevrouw M. Franke.

De minister-president zette allereerst kort de financiële situatie van Aruba uiteen. Op dit vlak kampt Aruba met een aantal moeilijkheden zoals onder meer de financiering van een aantal reeds langer lopende projecten (o.a. zuiveringsinstallatie, opleidingen van personeel), de olieraffinaderij, het afgeven van financiële garanties voor de vestiging van hotels en de financiering van een nieuwe communicatienetwerk (SETAR).

Begin 2003 zal een nieuw belastingstelsel worden ingevoerd. Daarnaast is sprake van een liquiditeitstekort. Het is moeilijk, zo stelt de minister van Economische Zaken, om te lenen van de lokale banken die hun rente niet willen verlagen. De overheid is daardoor gedwongen geld in het buitenland te lenen. Inmiddels wordt, zoals reeds het geval is op de Nederlandse Antillen, de mogelijkheid van een Financieringsfonds bekeken.

Ook de financiële bijdrage van Aruba aan de Kustwacht wordt momenteel nader bestudeerd, waarna de ministerraad zich erover zal uitspreken. Gezien de huidige financiële moeilijkheden, zo verwacht de minister-president, zal Aruba een beperkte financiële bijdrage leveren.

Ten aanzien van de betrekkingen met landen in de regio baart de situatie in zowel Venezuela als Colombia de minister-president zorgen. Over de situatie in Colombia heeft hij regelmatig contact met de VS. De bestuurlijke en politieke contacten tussen Aruba en de Nederlandse Antillen verlopen goed. Regelmatig vindt overleg tussen beide regeringen plaats. De minister-president constateert tenslotte dat, met name de laatste tijd, er sprake is van een afname van de contacten met Nederlandse bestuurders en politici.

De Nederlandse delegatie dankt de minister-president voor de informatie over de actuele stand van zaken. De afnemende bestuurlijke en politieke contacten tussen Nederland enerzijds en Aruba en de Nederlandse Antillen anderzijds kwamen ook in het gesprek met de gouverneur aan de orde. De Nederlandse delegatie neemt dit signaal zeer serieus en zal dit communiceren met de collega's in de vaste Kamercommissies voor NAAZ. De verhoudingen binnen het Koninkrijk zijn, zoals ook aangegeven in het gesprek met de gouverneur, voor de delegatie een belangrijk onderwerp dat bij de eerstkomende contactplanbijeenkomst een centrale rol moet spelen.

Presidiumoverleg

Bij het Presidiumoverleg zijn aanwezig de heren F. Croes, D. Lucia, P. Rosenmöller, E. Schuurman, P. Atacho en E. Jacobs (Statenlid Aruba). Van ambtelijke zijde zijn aanwezig de heren J. Semeleer, F. Hanze en mevrouw M. Franke.

De heer Croes opent het Presidiumoverleg en heet alle aanwezigen van harte welkom. Doel van het overleg is om nadere afspraken te maken over de datum, de organisatie en de invulling van de eerstkomende thematische contactplanbijeenkomst die zal plaatsvinden op Aruba. Daarnaast zullen tijdens dit overleg ook afspraken moeten worden gemaakt over de eerstkomende reguliere contactplanbijeenkomst.

Thematische contactplanbijeenkomst

Data

Besloten wordt om de eerstvolgende thematische contactplanbijeenkomst plaats te laten vinden van 24 tot en met 28 maart 2003 op Aruba.

Als gevolg van de verkiezingen in Nederland, zullen vele nieuwe Kamerleden aantreden. Zoals in de eerdere gesprekken reeds aan de orde kwam, achtten de aanwezigen het van groot belang dat de (nieuwe) Nederlandse Kamerleden die zitting nemen in de vaste commissies NAAZ niet alleen snel kennismaken met de Antilliaanse en Arubaanse Statenleden, maar ook goed inzicht krijgen in de Antilliaanse en Arubaanse samenlevingen. Met het oog hierop wordt besloten om voorafgaand aan de thematische contactplanbijeenkomst een kennismakingsweek te organiseren voor de (nieuwe) leden van de vaste commissies voor NAAZ. In deze week zal kennis worden gemaakt met de samenlevingen van Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba. Daarbij is het de bedoeling Kamerleden niet alleen kennis te laten maken met de Statenleden, maar hen tevens inzicht te bieden in de Antilliaanse en Arubaanse samenlevingen middels gesprekken met en bezoeken aan maatschappelijke organisaties, scholen, NGO's etc. Deze kennismakingsweek vindt plaats van 17 tot en met 21 maart 2003.

Samengevat is het volgende tijdschema afgesproken:

- 17–21 maart 2003: kennismaking van Kamerleden uit de vaste commissies NAAZ met Curaçao, Sint Maarten, Sint Eustatius en Saba;
- 24–28 maart 2003: thematische contactplanbijeenkomst op Aruba.

Thema's

Na enige gedachtewisseling wordt besloten de volgende twee hoofdthema's aan te wijzen voor de contactplanbijeenkomst:

- De verhoudingen binnen het Koninkrijk;
- De mogelijkheden voor economische ontwikkeling en samenwerking binnen het Koninkrijk.

Thema verhoudingen binnen het Koninkrijk

Binnen dit (brede) thema zullen de werking en het functioneren van het contactplan nader bekeken worden, in het bijzonder waar het de naleving van de afspraken uit de slotverklaringen betreft. De heren Croes, Lucia en Atacho geven aan dat deze afspraken door de betreffende regeringen onvoldoende worden nagekomen. Ook de Kamer- en Statenleden spreken volgens hen de regeringen te weinig aan op de uitvoering en naleving van de gemaakte afspraken. De heer Rosenmöller onderkent dit, maar wijst er tegelijkertijd op dat, waar Antilliaanse en Arubaanse Statenleden dagelijks met Nederland bezig zijn, voor Nederlandse Kamerleden het omgekeerde niet het geval kan zijn.

Andere aspecten die bij dit thema aan de orde kunnen komen zijn het verkennen van de mogelijkheid een inventarisatie te verrichten naar reeds langer lopende knelpunten in de samenwerking binnen het Koninkrijk (o.a. Kustwacht, IMF, rechtshandhaving) en een onafhankelijke commissie in te stellen die zich over deze knelpunten buigt.

Thema mogelijkheden voor economische ontwikkeling en samenwerking

Het gaat hierbij om het volledig openstellen van markten binnen het Koninkrijk als ook om het benutten/instellen van de diverse economische stimuleringsmaatregelen. Tijdens de contactplanbijeenkomst zouden deskundigen kunnen worden uitgenodigd die over deze aspecten hun licht laten schijnen.

Organisatie

De griffiers zullen elk zo spoedig mogelijk een lijst opstellen met contactgegevens van Kamer- en Statenleden. Over de concrete uitwerking van de

twee hoofdthema's, de keuze van sprekers en het regelen van de werkbezoeken zullen de griffiers contact houden.

Reguliere contactplanbijeenkomst

De eerstvolgende reguliere contactplanbijeenkomst zal in Nederland plaatsvinden. Afgesproken wordt om deze bijeenkomst te houden van 2 tot 13 juni 2003. Uiterlijk anderhalve maand van tevoren zullen de agendapunten definitief worden vastgesteld, alsmede de daaraan te koppelen werkbezoeken. Ook zal bij de regeringen de stand van zaken worden opgevraagd over de uitvoering van de afspraken uit de slotverklaringen.

Daarnaast wordt afgesproken dat na afloop van de komende thematische contactplanbijeenkomst op Aruba, er opnieuw een Presidiumoverleg zal plaatsvinden voor de (voorlopige) vaststelling van de onderwerpen voor deze reguliere contactplanbijeenkomst (en eventueel andere zaken die ter tafel komen).

Uitnodiging fractievoorzitters Tweede Kamer

Wegens de verkiezingen in Nederland in januari 2003, is de voorgenomen reis van de fractievoorzitters uit de Tweede Kamer in deze maand afgeblazen. De Statenvoorzitters geven aan de (nieuwe) fractievoorzitters na de verkiezingen opnieuw te willen uitnodigen voor een bezoek. Gedacht wordt aan de periode tussen 20–30 september 2003.

De voorzitter van de delegatie,
Rosenmöller

De griffier voor dit verslag,
Franke